

Kenessei András

Nap-Virág-Ölelés

Dohnál 80

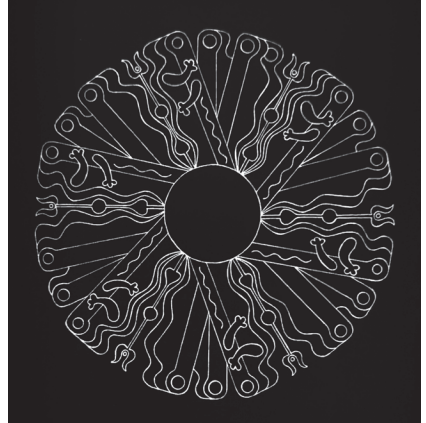
Amikor egy XIX. századi ítésk (nevét a feledés homálya fedi) nekiállt egy frissen megjelent Arany János-verset elemezni, akkor valahogy efféleképpen tette: „... amikor a költő ezt és ezt írta, akkor azt gondolta, hogy... és amikor a költő ezt és ezt írta, akkor arra gondolt, hogy ...” Később, amikor jóakarói megmutatták a koszorús költőnek, ő csak annyit mondott: „Gondolta a fene.”

Dohnál Tibor nagykiállításán az első textil képet, a *Nap-Virág-Ölelést* választottam, amely immár több mint fél évszázadot megért, ma is ugyanolyan friss és sokatmondó, mint születése pillanatában. Nonfiguratív, mégpedig abban az értelemben, hogy nem ábrázol semmit, ami a minket körbevevő tárgyi világban fellelhető volna, viszont az emberi szépérzéknek jóleső látványt nyújt. Főként azoknak, akik szeretik a harmóniát, a kiegyensúlyozottságot, mert maguk is harmonikus és kiegyensúlyozott személyiségek. De milyen érdekes! Azok is megnyugvást találnak benne, akik zaklatott, rohanó, kisebb-nagyobb bajokkal, kellemetlenségekkel, netán tragédiákkal súlyosbított életet élnek, mert háborgó lelkük hosszabb-rövidebb időre megpihenhet a mű szemlélése közben.

Akik átnéznek ezen a művön, vagy átlapozzák, talán tudni sem fogják, hogy a primér látvány mi mindent rejteget magában. Amit a mű kedvelői talán megkaphatnak jutalmul. Babits Mihály egyik művében arról ír, hogy csak azok értik mások énekét, akiknek „lelkében szépen szól az ének”. És ha ez az ének a művész lelkéből fakad és kezének ügyességével tárul az értő néző elé, akkor másra sincs szükség, mint elmélyedni az adott műben. Állni, vagy ülni előtte, csendben nézni és várni a pillanatot, amikor az alkotó lelke átsugárzik szemünkön keresztül a saját lelkünkbe és mindaz, amit addig tanultunk, olvastunk, láttunk és értettünk (mi több: megértettünk!), utat nyit egy újabb, ismeretlen világba.

A magyar népi művészet sok évszázados, nagyon mély értelmű és nagyon magasan szárnyaló műveihez való kapcsolat megértésébe: a székely sírkövek díszes faragásainak világába, amelyek életről és halálról, küzdelemről és megbékélésről, megnyugvásról és feltámadásról szólnak. Mint a *Nap-Virág-Ölelés*.

Bár az is lehet, hogy mindezt olvasván, a művész csak ennyit mond: *gondolta a fene*.

Nap-Virág-Ölelés (1969)